פט: ר"ן ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים רש"י

נערה בשעה שנדרה שלא בגרה והיא יתומה בגרה ומת אביה נערה בוגרת ומת אביה נערה שלא בגרה ומת אביה נערה שמת אביה ומשמת אביה בגרה בוגרת ואביה קיים נערה בוגרת ואביה קיים ר' יהודה אומר אף המשיא בתו הקטנה ונתאלמנה או נתגרשה וחזרה אצלו עדיין היא נערה: **גמ'** א"ר יהודה אמר רב זו דברי ר' יהודה אבל חכ"א [א]שלש נערות נדריהן קיימין בוגרת ויתומה בחיי האב: **מתני'** [ב]קונם שאיני נהנה לאבא ולאביך אם עושה אני על פיך שאיני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא וע"פ אביך הרי זה יפר: **גמ'** תניא שאיני נהנית לאבא ולאביך אם אני עושה לפיך ר' נתן אומר לא יפר וחכ"א [ג]יפר נטולה אני מן היהודים אם משמשתך ר' נתן אומר לא יפר וחכ"א יפר ההוא גברא דאיתסר הנייתא דעלמא עליה אי נסיב איתתא כי לא תנינא הילכתא [ד]רהיט בגפא ותובליא ולא אמצי למיתנא אתא רב אחא בר רב הונא [ה]ושבשיה ואינסיב איתתא ושרקיה

נערה שלא בגרה והיא יתומה בוגרת ומת אביה נערה בוגרת ומת אביה נערה שלא בגרה ומת אביה נערה שמת אביה ומשמת אביה בגרה בוגרת ואביה קיים נערה בוגרת ואביה קיים ר' יהודה אומר אף המשיא בתו הקטנה ונתאלמנה או נתגרשה וחזרה אצלו עדיין היא נערה: **גמ'** א"ר יהודה אמר רב זו דברי ר' יהודה אבל חכ"א [א]שלש נערות נדריהן קיימין בוגרת ויתומה בחיי האב: **מתני'** [ב]קונם שאיני נהנה לאבא ולאביך אם עושה אני על פיך שאיני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא וע"פ אביך הרי זה יפר: **גמ'** תניא שאיני נהנית לאבא ולאביך אם אני עושה לפיך ר' נתן אומר לא יפר וחכ"א [ג]יפר נטולה אני מן היהודים אם משמשתך ר' נתן אומר לא יפר וחכ"א יפר ההוא גברא דאיתסר הנייתא דעלמא עליה אי נסיב איתתא כי לא תנינא הילכתא [ד]רהיט בגפא ותובליא ולא אמצי למיתנא אתא רב אחא בר רב הונא [ה]ושבשיה ואינסיב איתתא ושרקיה

נערה בשעה שנדרה שלא בגרה והיא יתומה בגרה ומת אביה נערה בוגרת ומת אביה נערה שלא בגרה ומת אביה נערה שמת אביה ומשמת אביה בגרה בוגרת ואביה קיים נערה בוגרת ואביה קיים ר' יהודה אומר אף המשיא בתו הקטנה ונתאלמנה או נתגרשה וחזרה אצלו עדיין היא נערה: גמ' א"ר יהודה אמר רב זו דברי ר' יהודה אבל חכ"א **שלש נערות נדריהן קיימין בוגרת ויתומה בחיי האב. מתני' קונם שאיני נהנית לאבא ולאביך. ז' נערה בוגרת ואביה קיים נדרה כשהיא נערה וכגרה. מ' נערה שלא בגרה והיא יתומה ונמת אביה בעודה נערה. ט' נערה בוגרת והיא יתומה ונמת אביה לאחר שבגרה ואין חדוש בכל אלו הנערות אלא התנא נקט כל אלו הנשים שנדריהם קיים והוו כללם וכך רואי לפרדס כמשנה שלש שנדרו בנערות בוגרת יתומה שנדרה בוגרת שנדרה ומת אביה בוגרת ואביה קיים. ואדרבא שנדרה בנערות ובגרה ומת אביה ונמת לשאל. נערה ומת אביה ובגרה מת אביה לאחר הנדר ובגרה ונמת לשאל נערה יתומה ובגרה בשעת הנדר היתה יתומה ובגרה ונמת לשאל. נערה בוגרת ואביה קיים נדרה בנערות ובגרה ואביה קיים. ושמים שבלו לשאל בנערות נערה יתומה נערה ומת אביה: המשיא את בתו בשהיא קטנה.** כיון שנכנסה לחופה יצאת מרשות אביה: גמ' שלש בעיות נדריהן קיימין. בוגרת ויתומה בחיי האב וכל הנך דמתניתין בכללן: מתני' קונם שאני נהנה **לאבא ולאביך אם** עושה אני על פיך כו' הרי זה **לא יפר.** שהעשה לבעלה ולא תהנה לאביו ולאביה ולא דברים שביניו לביניה לא הוי זו עשיה אבל אם אמרה עצמה מאיליה דלא תהנה הנדר בעשייתה לפי הבעל וטעמא דרבי נתן משום דסבירא ליה דאין בעל מיפר עד שיחול הנדר וכבר סברי דבעל מיפר קודם שיחול: נטולה אני מן היהודים. אסרה בתשמיש אם אני משמשך פעם אחת רבי נתן אומר לא יפר עד שתשמשנו וחכ"א יפר מיד דנדר זה הוי שפיר כיון לביניה שאם תשמש לו פעם אחת תהא אסורה לו לבעלה דבעל הוי בכלל היהודים הילכך מיפר קודם תשמיש דאין צריך שיחול: ההיא גברא דאמר מיתסר הנאת עלמא. כלומר כל הנאות שבעולם אי נסיבנא איתתא עד שאלמוד כל הש"ס ולא אל האיסור עד שנשא האשה: רהיטו בגפא ותובליא. [כלי] שמוכיחין בו פירות ולא היה יכול ליגע וללמוד: שבשיה. כלומר הטעהו [א"ל] יש אשה ולא יאסר בהנאת הבעלה נשא אשה ונאסר:

הטעם לא הוי נדר שוא דאיסור שלא יש אשה ולא יאסר: רהט בגפא ותובליא ולא מצי למיתנא. כלים הם שמכניסין בהם פירות והיה עסוק במלאכתו ולא עלה בידו ללמוד: **אתא** רב **אחא** בר רב **הונא** ושבשיה. לקחו בדברים והטעהו שיש אשה ואמר שלא יאסר בהנאת עולם דסבר רב אחא שאין חכם מתיר עד שיחול הנדר ולכך הולרך להטעותו שיש אשה ואז יתירו לו:

עין משפט נר מצוה

סא א מיי' פי"ח מהל' נדרים הל' (כה) כו סמג לאוין רמב טושע יו"ד סי' רלד סעי' ח וסעי' יב:

סב ב מיי' שם פי"ב הל"י סמג שם טושע"ע שם סעי' סט:

סג ג מיי' וסמג וטושע"ע שם וסי' רכח סעי' יח:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נערה (ג"ל) וכו' נערה בוגרת ומת אביה נערה שלא בגרה ומת אביה נערה שמת אביה ומשמת:

תוספות

רבי יהודה אומר אף המשיא בתו קטנה. ובגמרא לחופה וגילסא ונדריהן היא קטנה אי נערה נדריה קיימין חוי היא יתומה בחיי האב שבכל הש"ס: קונם שאני נהנית לאבא ולאביך אם אני עושה לפיך. אם אני מהנית לך אינו יכול להפר דאפילו דברים שביניו לביניה לא הוי שתעשה לפיו ולא תהנה לאבא ולאביה לשון הרב רבי אליעזר וברוב הספרים כתיב יפר וכן נראה יותר דהכי נמי אמרי רבנן דפליגי אדרבי נתן בגמרא: זו דברי רבי יהודה. דכיון דתשבה מיני נערות אבל חכמים אומרים אלשה מיני נערות אלא שלש דלא אליבי כמדיני: תניא שאני נהנית לאבא ולאביך אם אני עושה לפיך רבי נתן אומר לא יפר. פירש הרב רבי אליעזר מפתברא טעמיה דהא שאין בעל מפר עד שיחול ולא חל עד שתשמש לבעל ועוד דלא תשיב ליה נדר שביניו לביניה ולא נראה דת"ר מנלן לר' נתן דאין בעל מיפר עד שיחול דלמא כל טעמו יש דלא הוי נדר שביניו לביניה ונראה דשפיר הוי דברים שביניו לביניה כיון שבעל יכול ידי שתעשה לפי בעלה תאסור להתנות אבל אם משיאה בעלה אם רע בשביניהם ולא דמי לשאינו עושה לפי אבא ולפי אביך דאסור לעיל דאינו יכול להפר כיון שאסרה עצמה מאליה דלא תהנה הנדר בעשייתה לפי הבעל וטעמא דרבי נתן משום דסבירא ליה דאין בעל מיפר עד שיחול הנדר וכבר סברי דבעל מיפר קודם שיחול: נטולה אני מן היהודים. אסרה בתשמיש אם אני משמשך פעם אחת רבי נתן אומר לא יפר עד שתשמשנו וחכ"א יפר מיד דנדר זה הוי שפיר כיון לביניה שאם תשמש לו פעם אחת תהא אסורה לו לבעלה דבעל הוי בכלל היהודים הילכך מיפר קודם תשמיש דאין צריך שיחול: ההיא גברא דאמר מיתסר הנאת עלמא. כלומר כל הנאות שבעולם אי נסיבנא איתתא עד שאלמוד כל הש"ס ולא אל האיסור עד שנשא האשה: רהיטו בגפא ותובליא. [כלי] שמוכיחין בו פירות ולא היה יכול ליגע וללמוד: שבשיה. כלומר הטעהו [א"ל] יש אשה ולא יאסר בהנאת הבעלה נשא אשה ונאסר:

מסורת הש"ס

(א) [פי' לעולם כראשם דקל ללקט תמרים לעשות עבודות לשוס חכם שילמדהו ולא עלתה כידו שילמוד כלום. עיין ערך גפא כ"]. ב) [פי' פיתה אותו עד שנשא אשה תרגום של פתיתני ה' ואפתח (ירמיה כ) שבשתני ה' ואשתבשיה. ערוך ערך שבש כ"].

גליון הש"ם

בהר"ן ד"ה קונם. אע"פ שלא חל הנדר. עיין כרש"ן לעיל דף פ ע"א:

פירוש הרא"ש

ד' נערה שלא בגרה ומת אביה נדרה כשהיא נערה ומת אביה ואח"כ בגרה ונמת לשאל על נדרה. ה' נערה שמת אביה ומשמת אביה בגרה נדרה בשהיא נערה וכבר מת אביה ואח"כ בגרה. ו' בוגרת ואביה קיים ונדרה. ז' נערה בוגרת ואביה קיים נדרה כשהיא נערה ובגרה. מ' נערה שלא בגרה והיא יתומה ונמת לשאל בעודה נערה. ט' נערה בוגרת והיא יתומה ונמת לשאל אחר שבגרה ואין חדוש בכל אלו הנערות אלא התנא נקט כל אלו הנשים שנדריהם קיים והוו כללם וכך רואי לפרדס כמשנה שלש שנדרו בנערות בוגרת יתומה שנדרה בוגרת ומת אביה בוגרת ואביה קיים. ואדרבא שנדרה בנערות ובגרה ומת אביה ונמת לשאל. נערה ומת אביה ובגרה מת אביה אחר הנדר ובגרה ונמת לשאל נערה יתומה ובגרה בשעת הנדר היתה יתומה ובגרה ונמת לשאל. נערה בוגרת ואביה קיים נדרה בנערות ובגרה ואביה קיים. ושמים שבלו לשאל בנערות נערה יתומה נערה ומת אביה: המשיא את בתו בשהיא קטנה. כיון שנכנסה לחופה יצאת מרשות אביה: גמ' שלש נעריות נדריהן קיימין. בוגרת ויתומה בחיי האב וכל הנך דמתניתין בכללן: מתני' קונם שאני נהנה לאבא ולאביך אם

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com